

Stichting Ymere
T.a.v. de [REDACTED]
Jollemanhof 21
1019 GW AMSTERDAM

VERZONDEN 30 JUNI 2022

Zaaknummer : OD.365264
Behandelaar : de [REDACTED]
Betreft : Wnb aanvraag ontheffing ruimtelijke ingrepen
Locatie : Azollastraat 36 t/m 70 (even nummers), Rietstraat 1 t/m 37 (oneven nummers), Waterklaverstraat 6 t/m 20 (even nummers) en de Kalmoesstraat 34 t/m 48 (even nummers), Lisserbroek

Geachte [REDACTED],

Op 4 februari 2022 hebben wij uw aanvraag voor een ontheffing als bedoeld in artikel 3.3 en 3.8 van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb) ontvangen. Op 2 maart 2022 heeft u op ons verzoek om informatie aanvullende gegevens toegezonden. De aanvraag heeft betrekking op renovatie- en duurzaamheidswerkzaamheden aan 24 woningen (wooncomplex 112722). De werkzaamheden bestaan uit dakwerkzaamheden (slopen dak, vervangen van isolatie, plaatsen van nieuwe dakpannen), houtwerk (repareren kozijnen en boeidelen) en aanbrengen van spouwmuurisolatie en mechanische ventilatie. Voor deze werkzaamheden wordt door de initiatiefnemer, Stichting Ymere te Amsterdam, ontheffing gevraagd van de verbodsbepalingen genoemd in:

- artikel 3.1, lid 2 van de Wnb, voor zover het betreft het opzettelijk vernielen, beschadigen of wegnemen van nesten, rustplaatsen en eieren van de huismus (*Passer domesticus*) en gierzwaluw (*Apus apus*).
- artikel 3.1, lid 4 van de Wnb, voor zover het betreft het opzettelijk storen van exemplaren van de huismus (*Passer domesticus*) en gierzwaluw (*Apus apus*).
- artikel 3.5, lid 2 van de Wnb, voor zover het betreft het opzettelijk verstoren van exemplaren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), laatvlieger (*Eptesicus serotinus*) en ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*).
- artikel 3.5, lid 4 van de Wnb, voor zover het betreft het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van exemplaren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), laatvlieger (*Eptesicus serotinus*) en ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*).

De ontheffing is aangevraagd voor de periode van 1 juli 2022 tot en met 1 december 2023. De aanvraag is geregistreerd onder zaaknummer OD.365264.

Besluit

Wij besluiten om op grond van artikel 3.3 van de Wnb en 3.8, lid 1 van de Wnb aan Stichting Ymere te Amsterdam ontheffing te verlenen van:

- artikel 3.1, lid 2 van de Wnb, voor zover het betreft het opzettelijk vernielen, beschadigen of wegnemen van nesten en rustplaatsen van de huismus en gierzwaluw.
- artikel 3.5, lid 2 van de Wnb, voor zover het betreft het opzettelijk verstoren van exemplaren van de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger.
- artikel 3.5, lid 4 van de Wnb, voor zover het betreft het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van exemplaren van de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger.

ten behoeve van renovatiewerkzaamheden aan 24 woningen (wooncomplex 112722) aan de Azollastraat 36 t/m 70 (even nummers), Rietstraat 1 t/m 37 (oneven nummers), Waterklaverstraat 6 t/m 20 (even nummers) en de Kalmoesstraat 34 t/m 48 (even nummers) te Lisselbroek.

Wij besluiten om op grond van artikel 3.3 van de Wnb aan Stichting Ymere te Amsterdam geén ontheffing te verlenen van de volgende verbodsbepalingen:

- artikel 3.1, lid 4 van de Wnb, voor zover het betreft het opzettelijk storen van exemplaren van de huismus en gierwaluw.

Voorschriften en beperkingen

Aan dit besluit verbinden wij op grond van artikel 5.3, eerste, tweede en derde lid van de Wnb de navolgende voorschriften en beperkingen. Op grond van artikel 5.4, eerste en derde lid, Wnb kan de ontheffing worden ingetrokken als in strijd met de ontheffing of de voorschriften wordt gehandeld. Tevens is dan sprake van een economisch delict.

Algemene voorschriften

1. De ontheffing wordt slechts voor de hierboven genoemde soorten en beschreven verboden handelingen verleend.
2. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
3. Onder werkzaamheden wordt verstaan alle handelingen die het projectgebied aantasten inclusief de voorbereidende werkzaamheden (inclusief asbestsanering), werkzaamheden die dienen tot het ongeschikt maken van leefgebied, mitigerende en compenserende activiteiten.
4. De ontheffinghouder dient onverwijld contact op te nemen met Omgevingsdienst Noord-Holland Noord indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen of werkzaamheden dan bedoeld in voorschriften 1 en 2 noodzakelijk zijn.
5. Indien de mitigerende/compenserende maatregelen niet worden toegepast zoals in dit besluit is weergegeven en/of als de ontheffinghouder voornemens is om de werkzaamheden of de planning van de werkzaamheden niet conform de aanvraag uit te voeren, dient contact opgenomen te worden met de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord.
6. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder blijft daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
7. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren. De genoemde ontheffing mag langs elektronische weg, leesbaar worden getoond.
8. De werkzaamheden en voorschriften dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige¹ op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend.
9. De ontheffinghouder dient een ecologisch werkprotocol op te (laten) stellen waarin de in de ontheffing genoemde voorschriften zijn opgenomen. Alle betrokken partijen, met name ook de uitvoerenden op de bouw- of projectlocatie, dienen van het werkprotocol op de hoogte gesteld te worden.

Meldingsplicht

10. De ontheffinghouder dient minimaal 5 werkdagen voorafgaand aan de werkzaamheden de start van de werkzaamheden te melden bij de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord. De

¹ Onder een ecologisch deskundige verstaan we een persoon die in een bepaalde situatie en voor specifieke soorten gevraagd wordt te adviseren en/of begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. Hij voldoet aan een of meer van deze punten:

- hij heeft een afgeronde hbo- of universitaire opleiding, met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie;
- hij heeft een afgeronde mbo-opleiding, met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten;
- hij is werkzaam voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau dat is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus;
- hij zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van de soortenbescherming en is werkzaam of aangesloten bij de volgende Nederlandse organisaties: Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied;
- hij zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van de monitoring en/of bescherming.

melding dient plaats te vinden via het digitale meldformulier 'Formulier start ruimtelijke ingreep' op de website van de OD NHN. Met de melding dient u ook het ecologisch werkprotocol mee te sturen.

Specifieke voorschriften

11. De werkzaamheden dienen gefaseerd uitgevoerd te worden. Overlap vanwege afrondende werkzaamheden en opstart/voorbereidende werkzaamheden bij het volgende woonblok is wel toegestaan. Zodoende dienen er aan maximaal twee woonblokken tegelijkertijd werkzaamheden uitgevoerd te worden.

Huismus

12. Op de locaties zoals weergegeven in bijlage 3, afbeelding A, bij dit besluit dienen minimaal 28 tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen voor de huismus gerealiseerd te worden in de vorm van huismuskasten. De huismuskasten zijn reeds in juli 2021 geplaatst.
13. De oorspronkelijke nesten van de huismus, op de locaties zoals weergegeven in bijlage 2 bij dit besluit, dienen minimaal zeven dagen voor de start van de renovatiewerkzaamheden ongeschikt gemaakt te worden door het verwijderen van structuren (daklijsten, dakpannen, etc.) waar huismussen zich achter kunnen verschuilen en het afdichten van de openingen in de dakranden, kopgevels of andere openingen die gebruikt kunnen worden door de huismus, nadat door een deskundige is vastgesteld dat er geen huismussen meer aanwezig zijn. Het ongeschikt maken dient in aanwezigheid van een deskundige plaats te vinden. Er dient voorkomen te worden dat de aangetroffen soorten zich elders in de planlocatie vestigen.
14. Het ongeschikt maken van de nesten van de huismus dient globaal te worden uitgevoerd tussen 1 oktober en 28 februari, mits al aan voorschrift 28 is voldaan, en wanneer er geen periode van vorst is, zodat dit plaatsvindt buiten de kwetsbare perioden van de huismus, zijnde:

- a. Broedperiode: 1 maart tot en met 30 september;
- b. Periode van vorst²

Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kunnen deze periodes langer dan wel korter zijn. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient te worden bepaald door een deskundige.

15. Maximaal twee dagen voorafgaande aan de werkzaamheden dient het gebouw door een deskundige gecontroleerd te worden op de aanwezigheid van huismussen. Van de controleronde dient verslaglegging plaats te vinden. In deze rapportage dienen minimaal de volgende gegevens te worden opgenomen:
 - Datum, tijdstip en locatie van controleronde(s);
 - Aantal waargenomen exemplaren per soort in en in de omgeving van het plangebied;
 - Namen van de betrokken deskundigen;
 - Klimatologische omstandigheden.

De rapportage maakt onderdeel uit van de ontheffing en dient op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.

16. Indien er bij de controleronde nog exemplaren van de huismus worden aangetroffen, dienen er extra maatregelen ten behoeve van het ongeschikt maken genomen te worden. De werkzaamheden dienen uitgesteld te worden totdat uit de controleronde blijkt dat de woningen verlaten zijn door de soorten. Indien andere soorten worden aangetroffen dan waarvoor deze ontheffing is verleend dient een aanvullende ontheffing te worden aangevraagd.
17. Voor alle woningen binnen het plangebied dienen de daken, na de werkzaamheden, weer permanent beschikbaar te worden gemaakt voor de huismus. Dit dient gerealiseerd te worden door de onderste ruimte van het dak beschikbaar te houden voor de huismus en vogelschroot pas vanaf de derde panlat, of hoger, te plaatsen.

² Er is sprake van een vorstperiode als vijf dagen achtereenvolgend de gemiddelde temperatuur (gemeten over een etmaal) beneden het vriespunt ligt.

18. De tijdelijke verblijfplaatsen dienen minimaal drie maanden na de realisatie van de permanente alternatieve verblijfplaatsen functioneel te blijven. De tijdelijke verblijfplaatsen mogen niet verwijderd worden voordat door een deskundige is vastgesteld dat deze niet in gebruik is. Indien de verblijfplaatsen in gebruik zijn, dienen deze te blijven hangen totdat zij zelfstandig zijn verlaten.
19. De tijdelijke verblijfplaatsen dienen jaarlijks door een deskundige gecontroleerd te worden. Indien er gebreken zijn, dienen de huismuskasten onderhouden of vervangen te worden. Hierbij dient voorkomen te worden dat soorten worden verwond of verstoord.
20. De tijdelijke en permanente verblijfplaatsen voor de huismus dienen gerealiseerd te worden zoals opgenomen in het Kennisdocument Huismus *Passer domesticus*, Versie 1.0, juli 2017, van BIJ12. Zodoende dient er in de directe omgeving van de nieuwe nestplaats:
 - Voldoende dekking te zijn in de vorm van hoogopgaand groen;
 - Voldoende geschikt voedsel en potentiële slaapplekken binnen 100 meter van de verblijfplaats beschikbaar te zijn;
 - Voldoende drinkwater behouden te blijven;
 - Voldoende mogelijkheid voor het nemen van stofbaden te zijn, door zandige plekken te behouden of te realiseren.

Gierzwaluw

21. De werkzaamheden, waarbij de nesten van de gierzwaluw zullen worden verwijderd, dienen buiten de kwetsbare (broed)periode van de gierzwaluw plaats te vinden.
 - Broedseizoen gierzwaluw: 15 april tot 1 september.
22. Maximaal twee dagen voorafgaande aan de renovatiewerkzaamheden dienen de woningen door een deskundige gecontroleerd te worden op de aanwezigheid van gierzwaluwen. Van de controleronde dient verslaglegging plaats te vinden. In deze rapportage dienen minimaal de volgende gegevens te worden opgenomen:
 - Datum, tijdstip en locatie van controleronde(s);
 - Aantal waargenomen exemplaren per soort in en in de omgeving van het plangebied;
 - Namen van de betrokken deskundigen;
 - Weersomstandigheden.

De rapportage maakt onderdeel uit van de ontheffing en dient op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
23. Indien er bij de controleronde nog beschermde soorten worden aangetroffen dienen de werkzaamheden uitgesteld te worden totdat uit de controleronde blijkt dat de woningen verlaten zijn door de soorten. Indien andere soorten worden aangetroffen dan waarvoor deze ontheffing is verleend dient een aanvullende ontheffing te worden aangevraagd.
24. De woningen dienen vóór het eerstvolgende broedseizoen na de werkzaamheden (vanaf 1 april) weer functioneel te zijn als broedlocatie voor de gierzwaluw door vogelschroot pas vanaf de derde panlat te plaatsen, ruimte onder de kopgevels te behouden en het plaatsen van gripgaas, met een maaswijdte van maximaal 2 mm, op het dakbeschot ten behoeve van grip. Dit geldt voor alle woningen binnen het plangebied.
25. De permanente verblijfplaatsen voor de gierzwaluw dienen te voldoen aan de vereisten van het Kennisdocument Gierzwaluw *Apus apus*, Versie 1.0, juli 2017, van BIJ12.

Gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger

26. Op de locaties zoals weergegeven in bijlage 3 bij dit besluit zijn, voor februari 2022, 44 permanente inbouwkasten voor de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger gerealiseerd.
27. Het ongeschikt maken van de oorspronkelijke verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger dient plaats te vinden **buiten** de meest kwetsbare periode voor wat betreft de aangetroffen vleermuissoort en de bijbehorende functie van die verblijfplaats, zijnde voor de:
 - Paarperiode, gewone dwergvleermuis: 15 augustus tot en met 15 oktober;
 - Paarperiode, ruige dwergvleermuis: 15 augustus tot en met 30 september;
 - Zomerverblijf, laatvlieger: 1 maart tot en met 31 augustus;
 - Winterrustperiode: 1 november tot en met 31 maart.

Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kunnen deze periodes langer dan wel korter zijn. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient te worden bepaald door een deskundige.
28. De oorspronkelijke verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en de laatvlieger dienen minimaal zeven dagen voor de start van de werkzaamheden ongeschikt gemaakt te worden met één of een combinatie van de volgende methoden:

- a. Het plaatsen van exclusion flaps;
 - b. Het creëren van tochtgaten. Tocht dient gecreëerd te worden door gaten te maken in de muren, de hoeken van de panden te verwijderen of door het handmatig verwijderen van dakranden/boeiboorden. Het ongeschikt maken dient in aanwezigheid van een deskundige plaats te vinden. Bij het ongeschikt maken dient voorkomen te worden dat de aangetroffen soorten zich elders in de planlocatie vestigen. Het ongeschikt maken van de verblijfplaatsen dient alleen uitgevoerd te worden wanneer de avondtemperaturen voor een aantal dagen aaneengesloten minimaal 10°C zijn.
29. Na het ongeschikt maken, maar vóór de uitvoering van andere werkzaamheden, dient het plangebied gecontroleerd te worden op de aanwezigheid van vleermuizen. De controlerende dient plaats te vinden door een deskundige met behulp van een batdetector.
30. De controlerende dient plaats te vinden binnen het actieve seizoen van de gewone dwergvleermuis, welke globaal loopt van april tot en met oktober. Afhankelijk van de temperatuur en de periode dient de controlerende in de ochtend of in de avond te worden uitgevoerd, zoals hieronder aangegeven:
- In de kraamperiode: ochtend
 - Buiten kraamperiode en ochtendtemperatuur <10° Celsius: avond
 - Buiten kraamperiode en ochtendtemperatuur >10° Celsius: ochtend of avond
- De kraamperiode loopt globaal van 15 mei tot en met 15 juli. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kunnen deze periodes langer dan wel korter zijn. De geschiktheid van het moment van de controlerende dient door een deskundige te worden bepaald.
31. Maximaal twee dagen voorafgaande aan de werkzaamheden dienen de maatregelen, zoals genoemd in voorschrift 28, ten behoeve van het ongeschikt maken van de verblijfplaatsen gecontroleerd te worden. Indien de maatregelen niet meer functioneel zijn, kan de aanwezigheid van vleermuizen niet worden uitgesloten. Er dienen dan extra maatregelen genomen te worden om de gebouwen ongeschikt te maken en de controlerende in het actieve seizoen van de gewone dwergvleermuis dient te worden herhaald. De werkzaamheden dienen uitgesteld te worden totdat uit de controlerende blijkt dat er geen vleermuizen meer aanwezig zijn.
32. Van de controlerende dient verslaglegging plaats te vinden. In deze rapportage dienen minimaal de volgende gegevens te worden opgenomen:
- Datum, tijdstip en locatie van controlerende(s);
 - Aantal waargenomen exemplaren per soort in en in de omgeving van het plangebied;
 - Namen van de betrokken deskundigen;
 - Klimatologische omstandigheden.
- De rapportage dient op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
33. De ruimte tussen de dakpannen en kopgevel dient te worden behouden en zal na uitvoering van de werkzaamheden weer toegankelijk zijn op dezelfde wijze als voor de werkzaamheden. Hierbij dient de ruimte tussen de dakpannen en kopgevel minimaal 36 mm breed te zijn. Dit geldt voor alle kopgevels binnen het plangebied, zoals weergegeven in bijlage 1 bij dit besluit.
34. De permanente alternatieve verblijfplaatsen dienen te voldoen aan de vereisten zoals gesteld in de Kennisdocumenten: 'gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*, Versie 1.0, juli 2017, van BIJ12' en 'ruige dwergvleermuis *Pipistrellus nathusii*, Versie 1.0, juli 2017, van BIJ12'. Zodoende dienen de verblijfplaatsen in ieder geval op drie meter hoogte, met een vrije aanvliegroute en vrije vliegruimte, vrij van predatoren, kunstlicht en verstoring gerealiseerd te worden.

Geldigheid

De ontheffing geldt voor de periode vanaf de datum van verzending tot en met 1 december 2023.

Overwegingen

Inhoudsopgave

- A. Onderwerp aanvraag**
- B. Wettelijk kader**
- C. Inhoudelijke beoordeling aanvraag**
- D. Slotoverwegingen**
- E. Procedure en samenhangende besluiten**
- F. Kennisgeving**

Onderwerp aanvraag

Het project betreft het renoveren en verduurzamen van 24 woningen aan de Azollastraat 36 t/m 70 (even nummers), Rietstraat 1 t/m 37 (oneven nummers), Waterklaverstraat 6 t/m 20 (even nummers) en de Kalmoesstraat 34 t/m 48 (even nummers) in Lisserbroek. De werkzaamheden bestaan uit dakwerkzaamheden (slopen dak, vervangen van isolatie, plaatsen van nieuwe dakpannen), houtwerk (repareren kozijnen en boeidelen) en het aanbrengen van spouwmuurisolatie en mechanische ventilatie.

Binnen het plangebied zijn 14 huismusnesten, 6 gierzwaluwnesten, 1 paar- en 7 zomerverblijfplaatsen gewone dwergvleermuis, 3 paarverblijfplaatsen ruige dwergvleermuis en één zomerverblijfplaats van de laatvlieger zoals weergegeven in bijlage 2 bij dit besluit. Door de geplande werkzaamheden zullen deze nesten verwijderd worden. Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de huismus, gierzwaluw, gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger te beperken worden maatregelen voorgesteld. Het betreft maatregelen die zien op de beschikbaarheid van tijdelijke en permanente alternatieve nest- en verblijfplaatsen in de directe omgeving van de te renoveren gebouwen, op de locaties zoals weergegeven in bijlage 3 en 4 bij dit besluit. Al ook het voorafgaand ongeschikt maken van de vleermuis verblijfplaatsen in het actieve seizoen van de vleermuizen. Het uitvoeren van werkzaamheden op de locatie van de gierzwaluw verblijfplaatsen buiten de broedperiode van de gierzwaluw. En door over het gehele project gefaseerd te werken zoals weergegeven in bijlage 5 bij dit besluit.

Echter, ondanks alle maatregelen kunt u niet voorkomen dat verbodsbepalingen van de Wnb worden overtreden. Om die reden wordt voor bovenstaande werkzaamheden ontheffing gevraagd van de Wnb.

A. Wettelijk kader

Soorten van de Vogelrichtlijn

De huismus en gierzwaluw zijn beschermde vogelsoorten als bedoeld in artikel 1 van de Europese Vogelrichtlijn. De richtlijn ziet op de bescherming van individuele vogels, hun eieren, hun nesten en hun leefgebieden. Op grond van artikel 3.1 van de Wnb is het verboden van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn:

- opzettelijk te doden of te vangen (artikel 3.1, lid 1);
- opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen (artikel 3.1, lid 2);
- eieren van vogels te rapen en deze onder zich te hebben (artikel 3.1, lid 3);
- opzettelijk te storen (artikel 3.1, lid 4).

Het verbod, bedoeld in artikel 3.1, vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Op grond van artikel 3.3 van de Wnb kunnen Gedeputeerde Staten ontheffing verlenen van verboden als bedoeld in artikel 3.1 of artikel 3.2, zesde lid, ten aanzien van vogels van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van hun nesten, rustplaatsen of eieren. Een ontheffing wordt uitsluitend verleend, indien er geen andere bevredigende oplossing bestaat, dat er niet bij of krachtens enig ander artikel van deze wet vrijstelling is of kan worden verleend, de maatregelen niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort, en zij nodig is op grond van een in de wet genoemd belang. Te weten:

- in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
- in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
- ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
- ter bescherming van flora of fauna;

- voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt, of
- om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan.

Het nest van een vogel is de plaats of ruimte die een vogel gebruikt voor het leggen en uitbroeden van de eieren en, voor zover het geen nestvlieders betreft, het grootbrengen van de jongen. In de context van artikel 3.1, tweede lid van de Wnb moet onder nest ook de inhoud en de functionele omgeving daarvan, voor zover het broedsucces van vogels daarvan afhankelijk is, worden begrepen. Daartoe zijn alle activiteiten begrepen die het broedsucces negatief beïnvloeden of teniet doen. Artikel 3.1, tweede lid van de Wnb is gedurende het broedseizoen van toepassing op alle in gebruik zijnde nesten van vogels. De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat een nieuw nest te maken en gebruiken hun nest niet als vaste rust- of verblijfplaats. Dergelijke nesten voor eenmalig gebruik genieten buiten het broedseizoen niet de bescherming van artikel 3.1, tweede lid van de Wnb.

Nesten van huismus en gierzwaluw vallen ook buiten het broedseizoen onder de definitie van 'vaste rust- of verblijfplaatsen' in artikel 3.1 lid 2 van de Wnb. Deze nesten zijn daarom, voor zover ze niet permanent verlaten zijn, jaarrond beschermd.

Soorten van de Habitatrichtlijn

De gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger zijn opgenomen in bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn, dier- en plantensoorten van communautair belang die strikt moeten worden beschermd. Daarnaast zijn de ruige dwergvleermuis en laatvlieger opgenomen in bijlage II bij het Verdrag van Bern. Op grond van artikel 3.5 van de Wnb is het onder meer verboden in het wildlevende dieren van soorten genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn in hun natuurlijk verspreidingsgebied:

- opzettelijk te doden of te vangen (artikel 3.5, lid 1);
- opzettelijk te verstoren (artikel 3.5, lid 2);
- opzettelijk eieren te vernielen of te rapen (artikel 3.5, lid 3);
- voortplantingsplaatsen of rustplaatsen te beschadigen of te vernielen (artikel 3.5, lid 4).

Op grond van artikel 3.8 van de Wnb kunnen Gedeputeerde Staten ontheffing verlenen van verboden als bedoeld in artikel 3.5 of artikel 3.6, tweede lid, ten aanzien van dieren van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van de voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren van daarbij aangewezen soorten. Een ontheffing wordt uitsluitend verleend, indien er geen andere bevredigende oplossing bestaat, dat er niet bij of krachtens enig ander artikel van deze wet vrijstelling is of kan worden verleend, dat er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan, en zij nodig is op grond van een in de wet genoemd belang. Te weten:

- in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
- ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
- in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
- voor onderzoek en onderwijs, reproductie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten, of
- om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben.

Tot voortplantings- of rustplaatsen als bedoeld in artikel 3.5, lid 4 van de Wnb worden locaties gerekend waarin zich kraamkolonies, paarverblijven, overwinteringsplaatsen en verblijven van groepen mannetjes bevinden, afhankelijk van de soort. Essentiële migratie- en vliegroutes en foerageergebieden die van belang zijn voor de instandhouding van een voortplantings- of rustplaats van de soort op populatieniveau, vallen hier ook onder. Daarnaast vallen ook tijdelijke, seizoensgebonden, verblijfplaatsen (bijvoorbeeld hollen) of standplaatsen die van belang zijn voor de gunstige staat van instandhouding van een soort op populatieniveau hieronder.

B. Inhoudelijke beoordeling aanvraag

Andere bevredigende oplossing

De renovatiewerkzaamheden vinden plaats aan bestaande woningen in beheer van stichting Ymere en zijn derhalve locatie specifiek. Een ander alternatief is het isoleren van binnenuit. Wegens de nadelen van inpandige isolatie zoals een kleinere leefruimte, groter risico op vochtproblemen en de kans dat niet genoeg bewoners hiermee zouden instemmen (minimaal 70% is nodig voor doorgang van de werkzaamheden) heeft u besloten dit niet als alternatief te beschouwen. Bij het vernieuwen van het dak treedt er overigens al verstoring op waardoor het van binnenuit isoleren geen 'extra' voordeel meer oplevert. Het niet uitvoeren van de werkzaamheden is door u niet als alternatief gezien omdat dit leidt tot achterstallig onderhoud en uiteindelijk hoge kosten. Daarnaast heeft stichting Ymere, in verband met het klimaatakkoord van Parijs, de taak om voor 2050 een CO₂-neutrale woningvoorraad te hebben. Sloop en nieuwbouw is een alternatief, maar hierbij zullen de nest- en verblijfsplaatsen ook verloren gaan.

Met het bovenstaande heeft u naar uw oordeel onderbouwd dat er geen andere bevredigende oplossing is voor de geplande werkzaamheden. Wij stemmen in met de door u gegeven onderbouwing van de afwezigheid van andere bevredigende oplossingen.

Belang van de ingreep

U heeft ontheffing van verbodsbepalingen aangevraagd op grond van de belangen:

- in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid.
- in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Stichting Ymere heeft de taak om hun woningvoorraad CO₂-neutraal te hebben in 2050. Deze eis is aan woningcorporaties opgelegd om te voldoen aan het klimaatakkoord van Parijs die als doel heeft de opwarming van de aarde onder de twee graden Celsius te houden ten opzichte van het pre-industriële tijdperk. Broeikasgassen dienen met 49% te worden teruggedrongen ten opzichte van 1990. Stichting Ymere is derhalve genooddaakt duurzaamheidsmaatregelen toe te passen. Met de geplande werkzaamheden vindt er naar uw zeggen een energietransitie plaats van een gemiddeld energielabel E naar minimaal energielabel B.

Een afname in het verbruik aan fossiele brandstoffen betekent eveneens een afname van emissies van schadelijke stoffen en levert ook een bijdrage aan een betere luchtkwaliteit, en daarmee de volksgezondheid. Tevens dienen de woningen te voldoen aan een veilig en gezond binnenklimaat. Slechte isolatie kan zorgen voor vochtproblemen en schimmels binnenshuis. Een vochtig binnenklimaat kan negatieve effecten hebben op de gezondheid. Door de woningen te verduurzamen, door middel van isoleren, zal er een positieve bijdrage worden geleverd aan de (volks)gezondheid van de bewoners.

Gelet op het voorgaande zijn wij van oordeel dat het voornoemde belang voldoende onderbouwd is.

Staat van instandhouding

Huismus

De landelijke staat van instandhouding van de huismus is door Sovon als matig ongunstig beoordeeld³. De provinciale trend in Noord-Holland laat een sterke afname in de periode 1990-2016 zien, maar een matige toename in de periode 2007-2016⁴. Uit de verspreidingsgegevens van Sovon en de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) blijkt dat de huismus ook in de omgeving van het plangebied vrij algemeen voorkomt. Binnen het plangebied zijn 14 nesten van de huismus aangetroffen, op de locaties zoals weergegeven in bijlage 2 bij dit besluit. Deze zullen door de werkzaamheden verloren gaan.

Gierzwaluw

De landelijke staat van instandhouding van de gierzwaluw als broedvogel is door Sovon als gunstig beoordeeld⁵. Landelijk is zowel in de periode 1990-2016 als 2007-2016 een matige afname in de trend van de gierzwaluw te zien⁶. Uit de verspreidingsgegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) blijkt dat de gierzwaluw ook in de omgeving van het plangebied vrij algemeen voorkomt. Binnen het plangebied zijn zes nesten van de gierzwaluw aangetroffen, op de locatie zoals weergegeven in bijlage 2 bij dit besluit. Deze zullen door de werkzaamheden verloren gaan.

Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis is in Nederland en in de provincie Noord-Holland een algemeen voorkomende vleermuissoort. De soort wordt vrijwel overal aangetroffen. Ook in de stedelijke omgeving is dit de meest algemene soort⁷. De landelijke staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis is als gunstig beoordeeld, waarbij zowel het verspreidingsgebied, de populatie, het leefgebied en het toekomstperspectief als gunstig is beoordeeld⁸. Binnen het plangebied zijn een paarverblijf en zes zomerverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis aangetoond, op de locaties zoals weergegeven in bijlage 2 bij dit besluit. Deze verblijfplaatsen zullen door de werkzaamheden verloren gaan.

Ruige dwergvleermuis

De ruige dwergvleermuis komt vrij algemeen voor in Nederland, met een zwaartepunt in het noordwesten van Nederland⁹. De landelijke staat van instandhouding van de ruige dwergvleermuis is als ongunstig beoordeeld, waarbij de populatie als onbekend, het leefgebied en verspreidingsgebied als gunstig en toekomstperspectief als ongunstig zijn beoordeeld¹⁰. Binnen het plangebied zijn drie paarverblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis aangetroffen, op de locatie zoals weergegeven in bijlage 2 bij dit besluit, deze zullen door de werkzaamheden verloren gaan.

Laatvlieger

De laatvlieger komt in heel Nederland vrij algemeen voor¹¹. De landelijke staat van instandhouding van de laatvlieger is als ongunstig beoordeeld, waarbij het leefgebied als onbekend en de populatie en toekomstperspectief als ongunstig zijn beoordeeld¹². Binnen het plangebied is één zomerverblijfplaats van de laatvlieger aangetoond op de locatie zoals weergegeven in bijlage 2 bij dit besluit.

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de soorten tot een minimum te beperken stelt u maatregelen voor zoals beschreven in het bij de aanvraag gevoegde rapport 'activiteitenplan complex 112722: Azollastraat e.o. Lisserbroek, Smit Groenadvies' van 4 februari 2022.

³ <https://www.sovon.nl/nl/soort/15910>

⁴ Broedvogeltrends, Netwerk Ecologische Monitoring, Sovon. Provincies & CBS. Bron:

<https://www.sovon.nl/nl/content/broedvogeltrends>

⁵ <https://www.sovon.nl/nl/soort/7950>

⁶ Broedvogeltrends, Netwerk Ecologische Monitoring, Sovon, Provincies & CBS, Bron:

<https://www.sovon.nl/nl/content/broedvogeltrends>

⁷ www.vleermuizenindestad.nl/gewone-dwergvleermuis

⁸ Staat van instandhouding soorten en habitattypen Habitatrichtlijn en trends Vogelrichtlijn, 2007-2012, d.d. 7 december 2017, Compendium voor de Leefomgeving, bron: <https://www.clo.nl/indicatoren/nl1604-svi-nederland>

⁹ <https://www.vleermuizenindestad.nl/ruige-dwergvleermuis>

¹⁰ <https://nature-art17.eionet.europa.eu/article17/species/report/?period=5&group=Mammals&country=NL®ion=>

¹¹ <http://vleermuis.net/vleermuis-soorten/laatvlieger>

¹² <https://nature-art17.eionet.europa.eu/article17/species/report/?period=5&group=Mammals&country=NL®ion=>

Huismus

U geeft aan dat de woningen ongeschikt zullen worden voor de huismus buiten het broedseizoen en periodes van vorst. U geeft aan ongeschikt te maken door de dakpannen voorzichtig handmatig te verwijderen. Van te voren zal er een inspectie plaatsvinden om vast te stellen dat er zich geen huismussen onder de dakpannen begeven.

Op de locaties zoals weergegeven in bijlage 3 bij dit besluit, zijn in juli 2021, 28 tijdelijke huismuskasten gerealiseerd. De daken worden ter permanente compensatie voor de huismus geschikt gemaakt door het vogelschroot minimaal vanaf de derde panlat te plaatsen. Dit geldt voor alle woningen binnen het plangebied, zoals weergegeven in bijlage 1 bij dit besluit.

Gierzwaluw

U geeft aan dat de verstorende werkzaamheden buiten het broedseizoen zullen plaatsvinden. Derhalve worden er geen tijdelijke nestkasten geplaatst, maar wordt het dak voor het eerstvolgende broedseizoen weer geschikt gemaakt door middel van het plaatsen van vogelschroot vanaf minimaal de derde panlat. Dit geldt voor alle woningen binnen het plangebied. De gierzwaluwen die in Nederland broeden arriveren op zijn vroegst in april en blijven uiterlijk tot en met oktober. Deze gierzwaluwen overwinteren in het tropische deel van Afrika. Gierzwaluwen broeden voornamelijk in kolonies waarbij elk jaar hetzelfde nest, mits beschikbaar, wordt bezet¹³.

Gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger

U geeft aan dat de woningen ongeschikt zullen worden gemaakt voor de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en de laatvlieger in de periode tussen 15 oktober en 1 november. In deze periode zijn de vleermuizen het meest flexibel en mobiel en omdat de vorst nog niet is ingetreden zijn de vleermuizen nog niet in winterslaap. U geeft aan de verblijfplaatsen ongeschikt te maken door het dichtmaken van de ruimtes en het aanbrengen van exclusion flaps.

Op de locaties zoals weergegeven in bijlage 3 bij dit besluit zijn in februari 2021, 44 permanente vleermuiskasten gerealiseerd voor de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger. Voor de laatvlieger wordt tevens bij alle woningen de ruimte tussen het dakbeschot en de dakpan op de kopgevel na de renovatiewerkzaamheden hersteld. Dit is vergelijkbaar met de huidige situatie waarbij de verblijfplaats van de laatvlieger is aangetroffen onder een dakpan aan de kopse gevel. Voor extra grip wordt er gripgaas op het dakbeschot geplaatst, met een maximale maaswijdte van 2mm.

De door u voorgestelde maatregelen zijn voldoende. Ter aanvulling hebben wij extra voorschriften opgenomen. Wanneer de werkzaamheden worden uitgevoerd conform de door u voorgestelde maatregelen en de aanvullende voorschriften wordt voorkomen dat de werkzaamheden leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de soort en afbreuk doen aan het streven de populaties van de soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Zorgplicht

Voor de soorten waarvoor wij u ontheffing verlenen, bent u gehouden aan de in de ontheffing opgenomen voorschriften. Voor alle soorten echter, geldt de zorgplicht ex artikel 1.11 van de Wnb, die van toepassing is op zowel beschermde als onbeschermde dier- en plantensoorten, ongeacht vrijstelling of ontheffing. Op grond hiervan dient u zoveel als redelijkerwijs mogelijk is nadelige gevolgen voor deze soorten te voorkomen.

Vogels

U dient gedurende de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor de in het plangebied te verwachten vogelsoorten kan dit plaatsvinden door werkzaamheden buiten de broedperiode van aanwezige soorten uit te voeren. Tevens kunnen voorbereidende maatregelen worden getroffen om te voorkomen dat vogels tot broeden kunnen komen binnen het plangebied. Wij wijzen u erop dat voor het broedseizoen geen standaardperiode wordt gehanteerd in het kader van de Wnb. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.

¹³ Kennisdocument gierzwaluw, BIJ12, d.d. 17 juli 2017

D. Slotoverwegingen

Wij wijzen u erop dat als u werkzaamheden inclusief de mitigatie en compensatie niet conform de aanvraag uitvoert, zonder daarvoor een ontheffing of goedkeuring te hebben verkregen, u mogelijk in overtreding bent van de Wnb. Wij kunnen dan door middel van de oplegging van een last onder dwangsom dan wel door middel van bestuursdwang de met de wet strijdige situatie beëindigen. Dit kan in uw geval betekenen dat de werkzaamheden ten behoeve van bovengenoemd project geheel of gedeeltelijk worden stilgelegd totdat weer wordt voldaan aan het bij of krachtens de Wnb bepaalde (dit zijn de bestuursrechtelijke sancties). Ook kunnen strafrechtelijke sancties worden opgelegd.

Verloop termijn ontheffing

Indien blijkt dat de in de ontheffing gestelde termijn niet voldoende is om de werkzaamheden waarop de ontheffing betrekking heeft uit te voeren, dient u, zeker vijf maanden voor het verstrijken van deze termijn een nieuwe aanvraag in te dienen. Dit voorkomt onnodige vertraging van het project.

Weigering verstoring:

Op grond van artikel 3.1 lid 4 van de Wnb is het verboden de huismus en gierzwaluw opzettelijk te storen. Vervolgens bepaalt artikel 3.1 lid 5 van de Wnb dat het verbod bedoeld in het vierde lid niet van toepassing is indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoorten.

Op basis van de door u ingediende aanvraag en de daarbij behorende gegevens achten wij voldoende aangetoond dat de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de huismus en gierzwaluw. Dit betekent dat het verbod van artikel 3.1 lid 4 van de Wnb niet wordt overtreden. Om deze reden weigeren wij uw aanvraag voor een ontheffing voor het opzettelijk storen van de huismus en gierzwaluw.

E. Procedure en samenhangende besluiten

De voorbereiding van deze ontheffing heeft plaatsgevonden overeenkomstig het bepaalde in de Wnb en de daarvoor relevante artikelen van de Algemene wet bestuursrecht. Wij wijzen u erop dat uw aanvraag betrekking heeft op een activiteit waarvoor mogelijk ook op grond van andere wet- en regelgeving een besluit nodig is. Tevens kunnen er overige belemmeringen zijn in het kader van ruimtelijke belangen.

F. Kennisgeving

Dit besluit wordt door ons geplaatst op www.officielebekendmakingen.nl.

Meer informatie

Heeft u nog vragen? Neemt u dan contact op met de [REDACTED] via 088 102 1300 of [REDACTED]@odnbn.nl. Wij verzoeken u hierbij het zaaknummer te vermelden.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,
namens dezen,

[REDACTED]
Afdelingsmanager Milieu en Omgeving
Omgevingsdienst Noord-Holland (OD NHN)

Bijlagen:

- Bijlage 1: Locatie plangebied
- Bijlage 2: Aangetroffen nesten en verblijfplaatsen
- Bijlage 3: Tijdelijke maatregelen
- Bijlage 4: Permanente maatregelen
- Bijlage 5: Fasering werkzaamheden

Kopie aan:

- Afdeling Toezicht en Handhaving ODNHN
- Smit Groenadvies

Rechtsbescherming

U en andere belanghebbenden die het niet eens zijn met dit besluit, kunnen binnen 6 weken, gerekend vanaf de dag na datum van verzending van dit besluit, een bezwaarschrift indienen bij gedeputeerde staten van Noord-Holland, ter attentie van de secretaris van de Hoor- en adviescommissie, Postbus 3007, 2001 DA HAARLEM.

Het bezwaarschrift moet in ieder geval het volgende bevatten:

- uw naam, adres, postcode en woonplaats;
- de datum;
- over welk besluit het gaat (u kunt het beste een kopie van dit besluit bijsluiten);
- de redenen waarom u het niet eens bent met het besluit;
- uw handtekening.

U kunt ook digitaal een bezwaarschrift indienen bij gedeputeerde staten van Noord-Holland. Kijkt u daarvoor op: https://www.noord-holland.nl/Loket/Bezwaar_en_klachten. Voor het indienen van een digitaal bezwaarschrift moet u wel beschikken over een elektronische handtekening (DigiD).

Het indienen van een bezwaarschrift schorst de werking van dit besluit niet. Indien onverwijld spoed dit vereist, kunt u de voorzieningenrechter van de Rechtbank Noord-Holland, Sectie bestuursrecht, Postbus 1621, 2003 BR HAARLEM vragen om een voorlopige voorziening te treffen. U kunt het verzoekschrift ook digitaal bij de rechtbank indienen via <http://loket.rechtspraak.nl/bestuursrecht>. Daarvoor moet u wel beschikken over een elektronische handtekening (DigiD). Voor meer informatie verwijzen wij naar www.rechtspraak.nl. Voor de behandeling van het verzoek wordt griffierecht geheven.

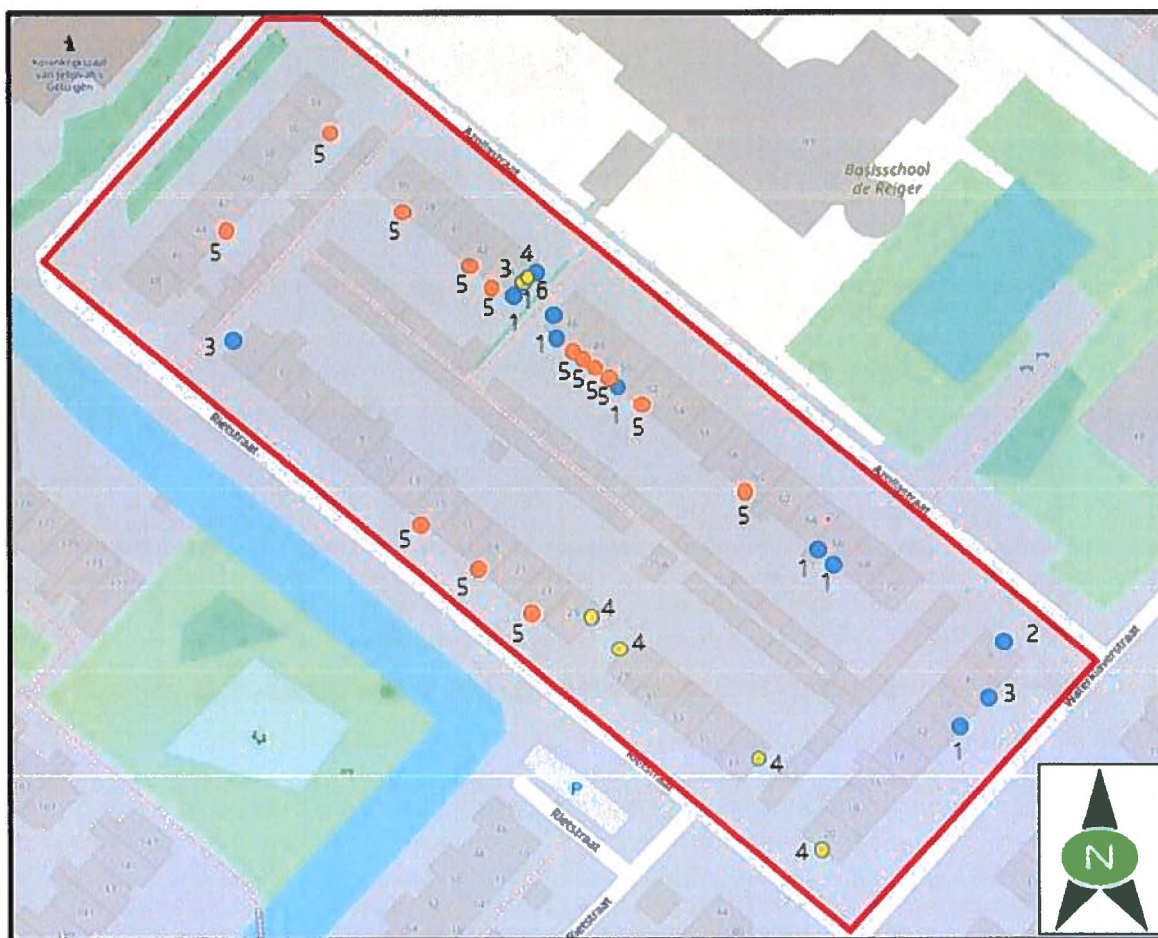
De provincie wil bezwaren tegen besluiten graag op informele wijze behandelen. Als uw bezwaar in aanmerking komt voor deze informele behandeling nemen wij op korte termijn telefonisch contact met u op. In verband hiermee verzoeken wij u om in uw bezwaarschrift het telefoonnummer te vermelden waarop u overdag bereikbaar bent. Voor meer informatie over de informele behandeling kunt u telefonisch contact opnemen met provincie Noord-Holland.

Bijlage 1: Locatie plangebied



A. Locatie plangebied

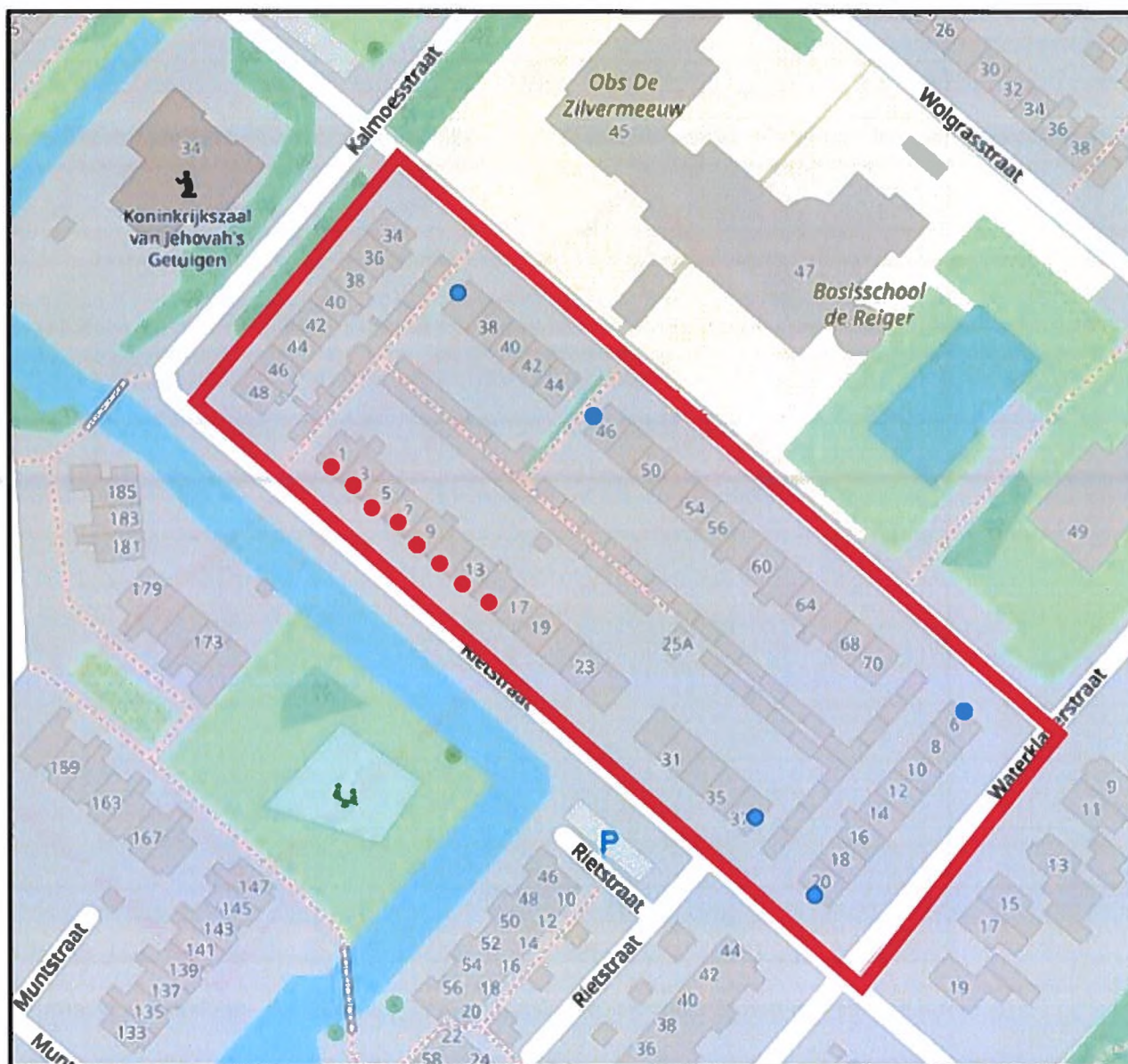
Bijlage 2: Aangetroffen nest- en verblijfplaatsen



A. Waarnemingen van huismus, gierwaluw en vleermuizen in het plangebied.

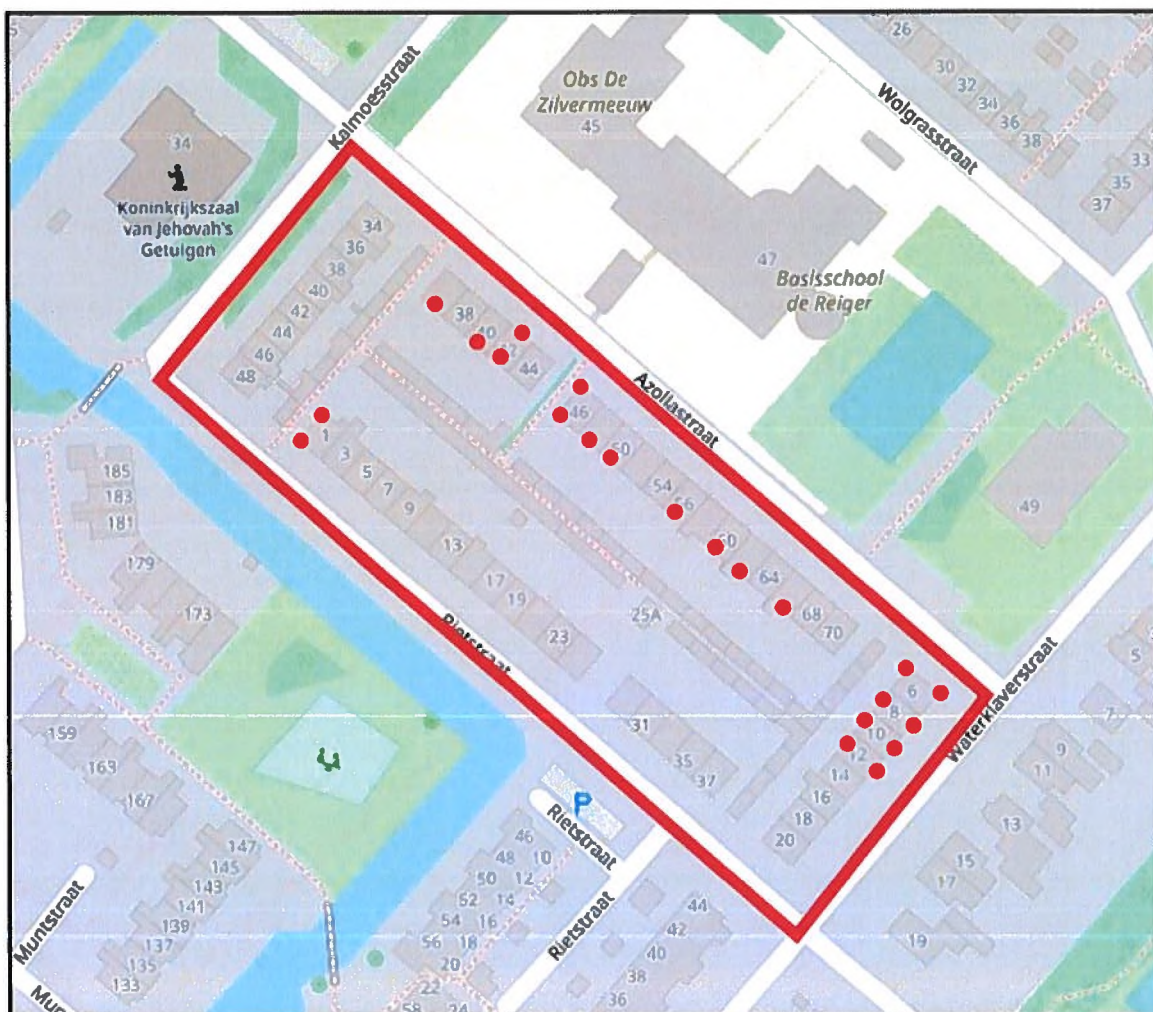
- 1) zomerverblijfplaats gewone dwergvleermuis
- 2) paarverblijfplaats gewone dwergvleermuis
- 3) paarverblijfplaats ruige dwergvleermuis
- 4) nest gierwaluw
- 5) nest huismus
- 6) zomerverblijfplaats laatvlieger

Bijlage 3: Tijdelijke maatregelen



A. Locaties van tijdelijke huismuskasten, rood = 1 kast, blauw = 4 kasten

Bijlage 4: Permanente maatregelen



A. Locaties van permanente vleermuisverblijven (1 rode stip = 1 ingebouwde vleermuiskast)

Bijlage 5: Fasering werkzaamheden



A. Fasering werkzaamheden waarbij gestart wordt met de blauwe blokken, vervolgens de groene blokken en als laatste de gele woonblokken.

